

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

ภาคผนวก ข ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ค อัตราเงินคือนำนักผู้ใหญ่บ้าน

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตเมืองและเขตชนบทในเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการนำข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ " วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตเมืองและเขตชนบทในเชียงใหม่ " ซึ่งข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ จึงขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย (/) ในช่องคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ปี
3. รูปแบบของการเป็นผู้นำ ☐ กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
4. อำเภอที่ท่านอาศัยอยู่ ☐ อำเภอเมือง ☐ อำเภอดอยเต่า
5. สถานภาพสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่า
6. รายได้ต่อเดือน บาท
7. การศึกษาสูงสุด ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา
☐ ปวช. และ ปวส. ☐ปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรีขึ้นไป ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านสื่อมวลชน

8. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านสื่อดังกล่าวมากน้อยเพียงใด (ต่อหนึ่งวัน)

ประเภทสื่อ	มาก	ปานกลาง	น้อย
โทรทัศน์			
วิทยุ			
หนังสือพิมพ์			

9. รายการโทรทัศน์ที่ท่านสนใจที่สุด (เลือกเพียงข้อเดียว)

- () รายการข่าว () รายการบันเทิง
() รายการสารคดี () รายการอื่น ๆ (ระบุ)

10. รายการวิทยุที่ท่านสนใจที่สุด (เลือกเพียงข้อเดียว)

- () รายการข่าว () รายการวิชาการ – ความรู้
() รายการบันเทิง () รายการสารคดี
() รายการอื่น ๆ (ระบุ)

11. ข่าวหนังสือพิมพ์ที่ท่านสนใจที่สุด (เลือกเพียงข้อเดียว)

- () ข่าวการเมือง () ข่าวอาชญากรรม
() ข่าวสังคม () ข่าวเศรษฐกิจ
() ข่าวบันเทิง () ข่าวอื่น ๆ (ระบุ)

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทย

ประเด็น		ใช่	ไม่ใช่
1.	การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อพรรคให้ถือประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง		
2.	หากนักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบางตำแหน่งมีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิ์เข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อถอดถอนผู้นั้นจากตำแหน่งได้		

	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่
3.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี		
4.	ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยปราศจากอาวุธ		
5.	ประชาชนมีสิทธิร้องขอเพื่อทราบข้อมูลข่าวสารจากรัฐได้ เช่น เกี่ยวกับแนวนโยบายของรัฐ		
6.	ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประชาชนไม่มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย		
7.	สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี		
8.	ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังคงเป็นรัฐมนตรีได้		
9.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 สมัย		
10.	สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในตำแหน่งได้ 2 สมัย		

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1.	ท่านอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ ฟังข่าว ดูโทรทัศน์ เกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำ			
2.	ท่านฟังรายการวิทยุหรือดูการถ่ายทอดการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลเกือบทุกครั้ง			
3.	ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกครั้ง			
4.	ท่านเคยมีส่วนช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับต่าง ๆ (ที่ท่านชอบ) หาเสียง			
5.	ท่านเคยเข้าร่วมทำประชาพิจารณ์ในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540			
6.	ท่านเคยเสนอแนะเรื่องการทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน			
7.	ท่านเคยพูดวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลกับเพื่อน ๆ			
8.	ท่านเคยมีส่วนในการจัดการเกี่ยวกับการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชน			
9.	ท่านเคยร้องเรียนความเดือดร้อนหรือเรียกร้องความเป็นธรรมบางเรื่อง			

ส่วนที่ 5 ความเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ทางการเมือง

ประเด็น		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	การที่ประชาชนมีสิทธิเข้าซื้อออกคดอนนักรการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงจะทำให้การเมืองไทยดีขึ้น					
2.	การให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนหนึ่งมาจากบัญชีรายชื่อเป็นประโยชน์ต่อการได้คนดีมีความสามารถ					
3.	การเลือกตั้งแบบเขตละคนดีเพราะประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของตัวแทนของตนได้ง่ายขึ้น					
4.	การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาว่าต้องจบปริญญาตรีเป็นการดีเพราะได้คนมีความรู้ความสามารถ					
5.	การที่รัฐให้เงินอุดหนุนพรรคการเมืองถือเป็นเรื่องดีเพราะเป็นช่วยให้พรรคมีทุนทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงประชาชนมากขึ้น					
6.	การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทยควรเกิดขึ้นได้แล้วเพราะจะเป็นการส่งเสริมการกระจายอำนาจแก่ท้องถิ่น					
7.	ในการตัดสินใจปัญหาที่เกิดขึ้น การลงคะแนนเสียงข้างมากเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการตัดสินใจ					
8.	รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีหลักการที่ค่อนข้างจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน					
9.	การทำประชานิยมของรัฐบาลในโครงการต่าง ๆ ไม่เหมาะสมเพราะทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน					

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
10. นายกรัฐมนตรีควรมีอำนาจพิเศษเพื่อความรวดเร็วและเด็ดขาดในการบริหารงานและแก้ไข ปัญหา เช่นการสั่งจำคุกหรือสั่งประหารชีวิต โดยไม่ต้องขึ้นศาล เป็นต้น					

ส่วนที่ 6 แนวทางพฤติกรรมในการดำเนินการ

1. เมื่อเกิดปัญหขึ้นในชุมชนของท่าน เช่น การขาดแคลนถนน น้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น ท่าน
มีแนวทางการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างไร เช่นการขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ นายทุน
นักการเมือง หรือการรวมตัวกันเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้น

2. ถ้าท่านเป็นผู้มีอำนาจอาจเป็นข้าราชการ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิก
สภาจังหวัด แล้วญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณของท่านมาขออภิสิทธิ์หรือสิทธิพิเศษขอความ
ช่วยเหลือให้พ้นจากความผิดทางกฎหมาย ท่านจะทำอย่างไร

3. ถ้าท่านทราบแน่ชัดว่าการกระทำผิดกฎหมายหรือระเบียบโดยผู้มีอำนาจและอิทธิพล เช่นการค้ายาบ้า หรือการลักลอบเอาคนต่างด้าวเข้าเมือง การซื้อเสียงในการเลือกตั้ง เป็นต้น ท่านในฐานะประชาชนควรทำอย่างไร

4. จงบอกเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมหรือตัวท่านสักเรื่องหนึ่งที่อยู่ในความทรงจำ ของท่าน ตลอดเวลา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

กณิศกร วัฒนาจิต

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้นำท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1. ข้อมูลส่วนตัว “เป็นกำนันมา 12 ปี ก่อนหน้านี้นี้ทำมาหลายอาชีพ เริ่มตั้งแต่ทำนา ทำขาย อยู่กับหนังสือพิมพ์ตั้งแต่ไทยนิวส์ เชียงใหม่นิวส์ นครพิงค์สมัยนั้น อยู่ในสายงานของหนังสือพิมพ์ แล้วก็สุดท้ายก่อนจะมาเป็นผู้ใหญ่บ้านและกำนันก็เป็นผู้จัดการฝ่ายขายของไทยประกันชีวิต และเป็นนักกลอนสมัครเล่น เขียนกลอนและบทความลงหนังสือพิมพ์ บทกลอนเกี่ยวกับธรรมชาติและนักการเมือง จบประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวังสิงห์คำ เป็นคนที่นี่มาแต่กำเนิด ทั้งครอบครัว จบมัธยมปลายของการศึกษานอกโรงเรียน ปัจจุบันเรียนอยู่ที่ราชภัฏ “

2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง “ผมดูทั้งโทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์ทั้ง 3-4 ฉบับรับหมด ชอบอ่านหนังสือพิมพ์มากเพราะมีโอกาสได้อ่านทุกตัว วิทยุฟังน้อยและโทรทัศน์ดูปานกลาง และมีการรับรู้ทางการเมืองโดยการศึกษาเองบ้าง”

3. ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทางการเมืองและการพูดคุยเกี่ยวกับการเมืองในกลุ่มเพื่อนหรือในครอบครัว “ส่วนมากเป็นการเรียกร้องตามสายงานปกครองมากกว่า สมัยยังเหลืองธงเขียวของกำนันผู้ใหญ่บ้านต่าง ๆ ไปร่วมกิจกรรมต่อสู้ในระบบกำนันผู้ใหญ่บ้านในระดับของรัฐธรรมนูญมีส่วนในการสนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมามาก”

“ส่วนมากจะพูดคุยกันในงานปกครองท้องถิ่น เพราะในครอบครัวเป็นสายเลือดนักปกครองมาแต่กำเนิด พ่อเป็นผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่ปี 2500 อยู่จนถึงปี 2503 ลูกที่เป็นพี่ชายพ่อเป็นผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่ปี 2503 และลาออกในปี 2517 พี่ชายเป็นตั้งแต่ปี 2517 ลาออกเมื่อปี 2530 และคนต่างถิ่นมาเป็นผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่ 2530 ถึงปี 2532 เป็นแค่ 2 ปี ปี 2532 พ่อเองมาเป็นผู้ใหญ่บ้านเมื่อ 17 กันยายน 2532 เป็นได้ 2 เดือนกว่าก็ลงรับสมัครเลือกเป็นกำนันวันที่ 9 ธันวาคม 2532 ถึงปัจจุบันเกือบ 12 ปีแล้ว เป็นกำนันรุ่นก่อนแคว้นสะหมิงเต็ม”

4. ความเป็นเกี่ยวกับการเมืองไทยและความภูมิใจที่เกิดเป็นคนไทย “การเมืองไทยเดี๋ยวนี้นี้พัฒนาเลวมากเกินกว่าเหตุบุคลากรต่างๆนี้ยอมรับว่าเด็กๆเดี๋ยวนี้น้อยต้องจบประถมศึกษาปีที่ 6 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่บางส่วนของด้านการเมือง คือส่วนต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นแล้ว เลวเกินที่ประชาชนจะยอมรับได้ คืออย่างเริ่มแรกอะไรจะขึ้นตรงกับกำนันผู้ใหญ่บ้านเปิดองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรกทั่วประเทศมี 617 ตำบล ตำบลนี้ก็อยู่หนึ่งในนั้นยกให้กำนันผู้

ใหญ่บ้านเป็นประธานโดยตำแหน่ง แล้วก็มีการเลือกสมาชิกแต่ละหมู่บ้านเข้ามาดูแลหมู่บ้านละ 2 คน จนมาถึงนี้เป็นรุ่นที่ 3 เลือกรอบ 2 ก็ทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านออก น่าจะเอาสมาชิกเพียงคนเดียวในหมู่บ้านและกำนันผู้ใหญ่บ้านเข้าไปคู่กันหรือไม่ก็ให้มีการแสดงสปิริตโดยการลงแข่งขันกัน แล้วแต่ราษฎรในหมู่บ้าน ถ้าลงแล้วไม่ได้ก็เป็นผู้ใหญ่บ้านธรรมดาถ้าได้ก็เป็น 2 ตำแหน่ง ตอนนั้นชาวบ้านที่เป็นเบอร์ 2 เบอร์ 3 เข้าไปทั้ง 2 คนและตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้านก็ไม่ขบ พื่อสร้างกลุ่มสตรีแม่บ้านมาตั้งแต่ปี 34 มีสมาชิกตั้ง 200-300 คน โดยมีเมื่อกำนันเป็นประธาน ทุกวันนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แต่บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ชาวบ้านแต่ไม่มีกองทุนไม่มีอำนาจในการจัดการบริหารงานทุกอย่างของชาวบ้านต้องมีการผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ใช่สายของเรานโยบายของไทยรักไทยส่วนใหญ่ คิดใหม่ทำใหม่บางอย่างตรงประเด็นบางอย่างไม่ตรง เพราะว่ามันยังรับกันไม่ได้ชาวบ้านในการเลือกตั้งเดี๋ยวนี้ 3637 แห่ง จะได้คนคุณภาพไม่เกิน 40 เปอร์เซ็นต์ พวกนั้นเป็นคนพื้น ๆ ในหมู่บ้านมาเป็นคนอันดับ 2 อันดับ 3 ของหมู่บ้าน อันดับหนึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านไปแล้ว อันดับรองลงมามีญาติพี่น้องเยอะก็ได้เป็น แล้วไปรวมกันในตำบลหมู่บ้านละ 2 คน ก็สามารถรวมพรรคพวกขึ้นเป็นประธานในส่วนของการบริหารจัดการสมัยนี้ที่ว่่าดี ๆ นะ ที่ว่าเป็นระบบความจริงไม่ได้ เบอร์ 1 เข้าไปทำงาน บ้านเมืองต้องแก้ไขกันอีกนานสิ้นเดือนที่ผ่านมา (มิถุนายน) สร้างความเจ็บปวดแก่ชาวเหลืองคำ (กำนันผู้ใหญ่บ้าน) มาก พื่อรับเงินค่าตอบแทนหนึ่งพันบาท ทำดีได้เลื่อนขึ้นมาก็ละชั้นจนถึง 3200 บาท มา 5 ปี 6 ปี สมัยท่านชวลิต ยงใจยุทธ จะผลักดันเงินค่าตอบแทนของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้เท่ากับค่าตอบแทนเท่ากับลูกจ้างกรมการต่อนั้นดีใจสุดท้ายหาว่าเงินรัฐบาลไม่มี องค์การบริหารส่วนตำบลเดี๋ยวนี้ทำวันวายเงินเดือนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 2000 บาท ประธาน 3000 บาท เลข 2500 บาท เดือนที่ผ่านมาประกาศขึ้นเป็นเท่าตัว ถ้ารัฐบาลจกคิดไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการ ดอกเตอร์น่าจะขบกำนันผู้ใหญ่บ้านไปเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเทศบาล ตำแหน่งนี้ถ้ามีอยู่ก็ไม่สามารถลาออกได้เพราะได้รับสถาปนาจากชาวบ้านตาสีตาสาพอที่เขาไม่ได้หรอก พื่อรักศักดิ์ศรีตัวนี้ ถ้าเน่จริงก็ขบไปเลย ถ้าตราบไคยังมีกำนันผู้ใหญ่บ้านอยู่จะอยู่เพื่อศักดิ์ศรีต่อให้ไม่ได้ชักบาทแต่ถูกเหยียบศักดิ์ศรี กลุ่มมวลชนที่มีพ่อเป็นคนสร้างทั้งหมด เช่น ประชาคม กลุ่มแม่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข เป็นต้น ทั้งหมดเป็นคนที่อาสาอยากจะสร้างบ้านสร้างเมือง แต่นักวิชาการไม่มองเหมือนกำนันผู้ใหญ่บ้านมองว่ากลุ่มเหล่านี้ไร้ความหมาย กำนันผู้ใหญ่บ้านทุกคนที่ถูกมองว่าพวกนี้ไม่มีความรู้ อย่างที่พ่อบอกว่าจบประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อก่อนจบประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นอะไรก็ได้เป็นครูก็ได้ เหมือนเพื่อนพ่อหลายคนที่ยจบประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วเป็นแม่ครู ตอนนีพ่อบจบมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นลูกศิษย์ลูกสาว ตอนนีกำลังเรียนราชภัฏแก่แล้วแต่จะเอาปริญญาอยู่ แล้วแต่สถานการณ์ของเวลา แต่ไปวิจารณ์ว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านไร้ความหมายมันไม่ถูก ส่วนมากพ่อบจะเขียนเป็นบทความแสดงความต่ำต้อยของตนเอง เช่นในเรื่องเงินกู้ 1 ล้าน

บาทที่ลงมากำนันผู้ใหญ่บ้านในฐานะเป็นผู้ปกครองหมู่บ้าน เป็นประธานกรรมการในการเรียกประชุมชี้แจงชาวบ้าน แล้วให้ชาวบ้านเลือกตนเองเป็นกรรมการ 15 คน เพื่อจัดการกับเงินกู้ อ้างว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านถ้าเอาไปจะเอาญาติพี่น้องเข้าไปเป็นการดูถูกกันตั้งแต่ต้นแล้ว เพราะคนที่นั่งเขียนบนโต๊ะไม่ได้ลงมาสัมผัสเรา

พอภูมิใจที่เกิดเป็นคนไทยถ้าเกิดเป็นคนประเทศอื่นยิ่งแย่ แต่เสียใจที่ไม่มีโอกาสปรับอะไรปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของเมืองไทยมันเร็วกว่าที่เราจะรับได้ ในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลน่าจะมีการเรียกไปอบรมในการทำงานเพื่อการทำงานที่ดี พอมีโอกาสอีก 10 ปี ในการต่อเพื่อบรรพบุรุษ แต่บางครั้งน้ำน้อยข้อมแพ้วไฟ มีนักการเมืองมาขอให้ลงสมัครสมาชิกสภาจังหวัด ก็ไม่ไปเพราะต้องดูแลหมดทั้งอำเภอไม่ใช่ดูแลในตำบลผม พอเกิดในตำบลนี้ พอเป็นประธานชมร่ากำนันผู้ใหญ่บ้านของอำเภอเมืองมา 2 สมัยแล้ว ที่หนักใจคือ 1. เราไม่มีงบประมาณ 2. เราถูกมองจากยุคปัจจุบันว่าเป็นคนล้าหลังส่วนหนึ่งต้องยอมรับแต่เราถามกลับว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มอีก 2 คน เป็นเบอร์ 1 ก็ไม่ใช่ เบอร์ 1 เป็นผู้ใหญ่บ้าน ไปแล้ว 2 คนนั้นครอบแต่ 1. เงินเดือนสูง 2. เป็นประธานบริหาร และองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณกว่าตำบล บางที่ปี 2539 ประมาณ 21 ล้านทั้งที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 2 เพราะไม่ได้ปรับ”

5. แนวทางการปรับปรุงการเมืองไทยหรือการเมืองในอุดมคติและรูปแบบนักการเมืองที่ต้องการ “น่าจะมีการปรับปรุงคือถ้าอยู่ในระบบนี้แล้วน่าจะให้การบริหารจัดการท้องถิ่นไปในแนวเดียวกัน จะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลก็เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลไปเลย เป็นเทศบาลตำบลก็เป็นเทศบาลตำบลไปเลย ตอนนี้เสียตรงระเบียบข้อบังคับนักการเมืองที่บริหารปัจจุบันนี้พอว่าดีที่มีการแบ่งย่อยเป็นเขตๆ เพราะมันง่ายต่อการดูแลและต้องโชว์ผลงานตัวเอง ชาวบ้านจะมีการเรียกร้องเพราะฉะนั้นผู้แทนต้องทำได้ทุกอย่าง

6. นักการเมืองที่ขึ้นขอบและการช่วยนักการเมืองหาเสียง “พออยู่สายพรรคความหวังใหม่มาตลอด การที่ไทยรักไทยเข้ามาบริหารตามแนวรัฐธรรมนูญใหม่ แต่ถ้ามีโอกาสพูดจะบอกว่าต้องปรับ เพราะคนต้องใช้เวลาเพราะการเปลี่ยนแปลงมันเร็วเกินไป

ในด้านนักการเมืองที่ขึ้นขอบก็ทำนพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ พอเป็นสมาชิกพรรคด้วยในการช่วยหาเสียงนี้ภาพสื่อแสดงออกมาต่าง ๆ นี่เป็น 2 รูปแบบนะ เหมือนกับที่ชุดถนนทุกสายมุ่งตรงเข้ามาที่ผู้นำหมู่บ้าน นักการเมืองพอสมัครแล้วต้องปรากฏตัวมาแนะนำตัวผมเบอร์นั้นเบอร์นี้มี 10 เบอร์ก็มา 10 เบอร์ แต่หนังสือพิมพ์มาเขียนว่าเราเป็นหัวคะแนนนี้เจ็บปวดคนนะ ผมจะบอกแล้วว่าในหมู่บ้านนี้มีคนมีสิทธิ์เลือกก็ออกมาเลือกกันก็เลือกเท่านั้นเอง มีบางส่วนที่ได้เป็นเงินแต่เป็นเงินไม่ใช่เป็นเงินหาเสียง คือมาใช้สถานที่เราแล้วเอาเงินให้ไปใช้ในกิจกรรมชาวบ้าน ไม่การซื้อเสียงให้ 100 200 ไม่มี เมื่อก่อนการหาเสียงจะมาที่ตลาดเย็นเป็นข้างหน้าที่มาขอใช้ไปใช้อะไรเราก็ให้ใช้แล้ว

เขาก็ให้เป็นค่าใช้จ่ายเราเขียนหนังสือพิมพ์มาแบบนี้ ในการปักป้ายอะไรก็ตาม การใช้เส้นที่
นักการเมืองบางครั้ง NGOs มาร้องเรียนแต่จะว่าไป NGOs บางส่วนก็รับใช้นักการเมืองนะ”

7. แนวทางการดำเนินการเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน “ในสวนชุมชนเมืองกับชุมชนที่มี
ผู้ปกครองไม่เหมือนกัน ที่พ่อทำอยากให้ยุบกำนันผู้ใหญ่บ้านจะรู้สึก ในเชียงใหม่ที่ชุมชนอย่างใน
หมู่บ้านพอนะคดีเล็กๆน้อยๆไม่เคยถึงตำรวจเลย ทุกคนจะนับถือผู้ปกครองหมู่บ้าน ใช้การไกล่
เกลี่ยกัน คุณค่าของตรงนี้มีอนิบายไม่ได้ จะทิ้งกันจะฆ่ากันพอเข้ามาคุยในนี้ก็เอาพ่อกำนันว่าก็จบ
10 เรื่องที่ทะเลาะกันแทนไม่มีถึงตำรวจเลย ถ้าเป็นชุมชนเมือง เช่น ชุมชนระแงง มีเรื่องก็ถึงตำรวจ
เลยเพราะไม่มีผู้ปกครองชุมชน ในหมู่บ้านนี้ถ้าพ่อออกไปก็จบเพราะพ่อกำนันขอมมา งานรดน้ำ
คำหัวนี้คนมากกว่าของข้าราชการไม่ใช่สิทธิพลแต่เป็นเหมือนบุญบารมีเป็นความนับถือที่เขาให้
เราจากการที่เราช่วยเหลือเขา ในตอนนั้นเรื่องลำแม่ข่าที่มาลงตอนนั้นนายไพรัช เตชะรินทร์เป็นผู้ว่า
ราชการจังหวัดพอเป็นหมาหัวเน่าคนเดียว แต่สองวันนี้ได้ประกาศมาจากการที่พ่อเข้าไปแทรกใน
การดำเนินการทำให้ได้งบจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1897 ล้านบาท ที่จะมาจัดการ
เรื่องน้ำเน่าที่มาลงในป่าแดด ถ้าได้เงินมาแล้วจะไม่ให้เป็นแบบเดิมจะลงในลำแม่ข่า ปรับลำแม่ข่า
ให้เป็นถนนเดินได้ ถ้าตรงไหนใกล้บ้านต้องฝังท่อ ถ้าห่างบ้านคนออกมาต้องเป็นรางน้ำและน้ำต้อง
ลงมาบำบัดในการรวมตัวกันของคนในหมู่บ้านโอไม่ชอบให้ไปประท้วง จะมีการประชุมและมอบ
หมายไปตามกลุ่มไม่ใช้ความรุนแรง ในส่วนงบประมาณบำบัดน้ำเสียของกระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่รู้เลยแต่พ่อรู้แล้ว จะใช้เงินในการสำรวจความเป็น
ไปได้ประมาณ 200 ล้านบาท ลงผ่านกระทรวงมาลงที่ป่าแดดได้พันกว่าล้านในการจัดการคลองแม่
ข่าแต่ชาวบ้านยังไม่รู้ ทำให้เป็นรางน้ำและส่วนหนึ่งเป็นถนนระบายคนเข้าในเมือง ในการชุมนุม
ของคนป่าแดดจะมีการต่อรองกันแต่ก็ไม่ได้ประท้วงอะไร”

8. การให้ความช่วยเหลือลูกบ้านเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ “ถ้าชาวบ้านมีปัญหาคือทะเลาะ
ระหว่างกันเองจะใช้การประนีประนอม และถ้าเป็นเรื่องของความเดือดร้อนเราจะมีกรรมการหมู่บ้าน
ที่ช่วยจัดการทั้งในด้านเกษตรและพัฒนาชุมชน ในการให้เงินช่วยเหลือจะเป็นในรูปแบบของ
กรรมการ”

9. ความเห็นเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ “ที่ผ่านมาระบบอุปถัมภ์จะเป็นในรูปแบบของการ
ได้รับของใครแล้วต้องตอบแทนเป็นอย่างนี้ แต่เพิ่งจะมาลบล้างเมื่อเลือกตั้งครั้งล่าสุดในตำบลนี้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขต 1 ใครก็ว่าราชวงศ์จะได้เพราะถ้าจะมองดูทุกอย่างตั้งแต่แก้วน้ำ ถ้วยชามราม
ไห งานเผ่าปีป่าช้าก็มาลงทุกงาน แต่มาเดี๋ยวนี้ผู้กระแสไทยรักไทยไม่ได้ไทยรักไทยกินเรียบ อยาก
จะอุปถัมภ์ก็อุปถัมภ์ไปคนไม่ค่อยสนใจ คนมี 3-4 ประเภท ยิ่งในเมืองเมื่อก่อนมีการใช้สิทธิ้น้อย
มากยิ่งในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พวกข้าราชการด้วยดีแต่พวกกันเลข ๆ เดียวนี้ชาวบ้านไปใช้สิทธิมาก

ในหมู่บ้านพ่อแม่ต่ำกว่า 85% ยุคสมัยเปลี่ยนไปต้องเป็นหน้าที่ในการไปเลือกตั้ง คนอยากเปลี่ยนคนใหม่ไทยรักไทยเลยได้ ความจริงพ่อแม่เห็นคนดีมาก ที่คิดว่าไม่น่าพลาดยังพลาดเพราะพลังเงิบของคนเมืองที่ออกมา พ่อหนุ่มเลยตายตรงนี้ ถ้าไทยรักไทยทำได้เสมอดันเสมอปลายก็เป็นนิมิตหมายที่ดีของเมืองไทยเรา ถ้าทำไม่ได้ก็จะเหมือนกับพลังธรรม

ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

1. ข้อมูลส่วนตัว “จบประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนที่อำเภอฝาง ไม่ใช่คนดอยเต่าแต่กำเนิด แต่ย้ายมาอยู่ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2507 ปัจจุบันเรียนการศึกษานอกโรงเรียนจนจบประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันเป็นกำนันมา 15 ปี เป็นผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2519 สมัครงำนันเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม และวันที่ 23 พฤศจิกายน 2519 รับตำแหน่งกำนันและเป็นมาถึงปัจจุบัน”

2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง “ส่วนมากรับรู้รู้โดยการดูโทรทัศน์เป็นส่วนมากและมีหนังสือพิมพ์บ้าง แต่วิทยุแทบจะไม่มีเลยและปัจจุบันคนไม่ค่อยใช้วิทยุกันแล้ว และมีการรับรู้จากการไปประชุมที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าง ในการดูโทรทัศน์ส่วนมากจะเปิดและดูไปเรื่อย ๆ พอช่องไหนโฆษณาก็เปลี่ยนช่อง จะดูแทบทุกรายการข่าวก็ดู ดูหมด”

3. ประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองการเคลื่อนไหวต่างทางการเมืองและการพูดคุยเกี่ยวกับการเมืองกับกลุ่มเพื่อนหรือภายในครอบครัว “ไม่เคยเคลื่อนไหวทางการเมือง จะมีก็แค่ณรงค์เรื่องการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”

“ไม่ค่อยมีการถกเถียงกันทางการเมืองจะมีก็แค่การพูดคุยถึงเรื่องการเมืองเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปอะไรคืออะไรไม่ดี ในการประชุมชาวบ้านก็มีการคุยกัน สภาเมื่อก่อนใช้ที่บ้านของกำนันเป็นที่ประชุมกันปัจจุบันเปลี่ยนไปเป็นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในการประชุมกันส่วนมากจะเป็นการชี้แจงถึงโครงการที่ตกมาประชุมกันว่าบ้านไหนจำเป็นหรือต้องการมากกว่าก็จะให้บ้านนั้นก่อน และมีพัฒนากรชุมชนมาช่วยในหมู่บ้านเมื่อก่อนเป็นสภาตำบล และเมื่อปี 40 สภาตำบลได้กลายมาเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ในครอบครัวไม่ค่อยพูดคุยกันทางการเมืองเท่าไร เพราะพ่อ (สามี) ได้ตายไปแล้ว และลูกก็ไปเรียนกันที่อื่น และไปทำงานกันที่อื่น จึงไม่ค่อยได้คุยกัน”

4. ความเห็นเกี่ยวกับการเมืองไทยและความภูมิใจที่เกิดเป็นคนไทย “ในการพัฒนาของหมู่บ้านส่วนมากเป็นการทำผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลจะไม่เกี่ยวกับนักการเมือง การเมืองไทยปัจจุบันดีบ้างไม่ดีบ้างแต่ในแง่ของการเลือกตั้งแบบใหม่จะทำให้การเมืองไทยดีขึ้น ในการเลือกตั้งแบบใหม่คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยมีปัญหาแต่คนแก่คนเก่า ๆ ยังไม่ค่อยมีการพัฒนา เราก็ทำการชี้แจงเอาไว้ถึงวิธีการปฏิบัติพอไปถึงคูหาที่ลี้มกัน มีการวางบัตรผิด ๆ ถูก ๆ จะมีบัตรเสียบ้าง แต่การซื้อเสียชุดนี้ไม่มีเลย

“ภูมิใจที่เกิดเป็นคนไทย เพราะเราไม่มีเหตุร้ายอะไร คนมีความประนีประนอมกัน สมมติถ้ามีเรื่องกันที่บ้านถกเถียงกัน เช่น เรื่องที่ดิน เรื่องการวิจารณ์จะมีทั้ง 2 ฝ่าย และพี่น้องมารวมหมกกัน ถ้าถึงขั้นที่จะเสียเงินเสียทองมันก็มีบ้างแต่ก็จะมี การไกล่เกลี่ยกัน ไม่ใช่แค่ฝ่ายเดียว แต่จะตัดเตือนทั้ง 2 ฝ่าย”

5. แนวทางการปรับปรุงการเมืองไทยหรือนักการเมืองในอุดมคติ และรูปแบบนักการเมืองที่ต้องการ “อยากให้การเมืองไทยดีขึ้น และมีการส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน เช่น การส่งเสริมอาชีพ คนไม่มีงานทำ อยากให้มีงานทำ มีรายได้ อยากให้สนใจในระดับหมู่บ้านมากขึ้น ส่วนตัวนักการเมืองอยากให้มีความซื่อสัตย์ ไม่การคอร์รัปชันอยากได้คนอย่างนั้นเข้ามา ตอนนี้เสียอยู่อย่างเดียวน้ำมันแพงมากทำให้ค่าของอุปโภคบริโภคต่างๆมีราคาแพงขึ้น คนเลยอยู่กันลำบากขึ้นอะไรอะไรก็แพงไปหมด”

6. นักการเมืองที่ชื่นชอบและการช่วยนักการเมืองหาเสียง “ไม่มีคนไหนที่ถูกใจเป็นพิเศษ มีถูกใจบ้างแต่ก็ทั่วๆ ไป แต่ไม่เคยช่วยนักการเมืองหาเสียง เพราะทำไม่ได้เป็นกำนัน”

7. แนวทางการดำเนินการเมื่อเกิดปัญหาในชุมชน “ถ้าเป็นเรื่องระหว่างคนในหมู่บ้านด้วยกันจะมีการเรียกมาคุยกัน ถ้าเป็นปัญหาที่ใหญ่จัดการกันเองไม่ได้จะมีการไปปรึกษากับทางอำเภอในการเสนอความต้องการของหมู่บ้านจะมีการรวมตัวกันและเสนอผ่านกรรมการ แต่การรวมตัวกันต่อต้านหรือเดินขบวนนั้นไม่มีเพราะหมู่บ้านนี้ไม่มีปัญหา ปัญหาที่จะมีกันก็คือปัญหาที่ดินในเขต สปก. คือชาวบ้านยังไม่ได้หลักฐาน มีการประชุมที่ไรก์มีมาถามทุกทีเพราะเขาต้องการมากเราก็ได้แต่ตอบว่าทางเรายังไม่ส่งมาให้ แต่ก็มียางรายที่ได้เอกสารสิทธิ์แล้ว เช่น โฉนด น.ส.3 แล้วแต่ก็ยังมีไม่มาก เพราะชาวบ้านต้องการที่ดินทำกินเพราะคนที่นี่ส่วนมากมีอาชีพทำไร่นาเป็นหลัก จึงต้องการเอกสารสิทธิ์ที่เป็นทางการ”

8. การให้ความช่วยเหลือลูกบ้านเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ “การช่วยเหลือลูกบ้านที่เป็นคนจนจะมีกองทุนสงเคราะห์อยู่แต่ช่วยมากไม่ได้เพราะเงินในกองทุนมีน้อย เช่น เมื่อมีการเจ็บไข้ได้ป่วยมาเราจะให้เงินไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล และมีในด้านการให้คำปรึกษาต้องทำอย่างไรไปที่ไหน ส่วนมากเป็นในแง่ของคำแนะนำมากกว่า”

9. ความเห็นเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ “ในสังคมไทยยังมีระบบอุปถัมภ์อยู่และมองว่าเป็นการช่วยเหลือกันในทางด้านการดำรงชีวิต ในแง่ทางการเมืองในการช่วยเหลือในพื้นที่แล้วลงมาสมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่นี้ มี ดอกเตอร์ขุนทองคนเดียว เช่น การเอาเงินมาถวายวัด 3 พันบาท มาให้โรงเรียน 8 พันบาท เป็นต้น แะจะเอาเงินมาให้แล้วมาขอความช่วยเหลือ แต่เราไม่รู้ว่าจะชาวบ้านเขาจะเอาหรือไม่เอา ไม่มีลักษณะของการบังคับ ทุกวันนี้อีกฝ่ายหนึ่งของระบบอุปถัมภ์ขึ้นอยู่กับเรามากขึ้น เราช่วยเราก็อธิว่าเราทำบุญไม่ได้คิดว่าเราต้องตอบแทนหรืออะไร”

1. คุณจรัส ปัญญาแดง
กำนันตำบลป่าแค อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. คุณฉลอง นกแก้ว
ประธานประชาคมตำบลสุเทพ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่
3. คุณกิตติพงษ์ นกแก้ว
กำนันตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
4. คุณปฐมพงษ์ พลัฒาทอง
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
5. คุณวันเพ็ญ สายอาทิตย์
ประธานกลุ่มแม่บ้านตำบลสุเทพ
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
6. คุณสุรพล ชวนไชยสิทธิ์
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
7. คุณสมคิด เลิศเกียรติ์ดำรง
ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารองค์การ
บริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่
8. คุณบุญเป็ง ปัญญาเถิง
กำนันตำบลมิดกา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
9. คุณศรีลา คุณารธรรม
กำนันตำบลโป่งทุ่ง อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
10. คุณสำภา ทาแดง
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ตำบลดอยเต่า อำเภอดอยเต่า
จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ก

อัตราเงินเดือนกำนันผู้ใหญ่บ้าน

แบบการปรับขึ้นเงินตอบแทนตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามอัตราบัญชีท้ายระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2535 เข้าสู่ขั้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 6)
พ.ศ. 2538

กำนัน อัตราเงินตอบแทน		ผู้ใหญ่บ้าน อัตราเงินตอบแทน	
ฉบับที่ 5	ฉบับที่ 6	ฉบับที่ 5	ฉบับที่ 6
1,890	2,400	1,010	1,300
1,930		1,050	
1,970		1,090	
2,010	2,600	1,130	1,500
2,050		1,170	
2,090		1,210	
2,130	2,800	1,250	1,700
2,170		1,290	
2,210		1,330	
2,250	3,000	1,370	1,900
2,290		1,410	
2,330		1,450	
2,370	3,200	1,490	2,100
2,410		1,530	
2,450		1,570	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวกนิษฐากร วัฒนจิต
วัน เดือน ปีเกิด	15 กุมภาพันธ์ 2521
ประวัติการศึกษา	- สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2537 - สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2541